

MiRA Ressurssenter for innvandrere- og flyktningkvinner jobber for å bedre innvandrere- og flyktningkvinneres levekår i Norge. Vi tilbyr juridisk bistand, krisehjelp og veiledning, kurs og seminarer, og er et generelt møtested for minoritetskvinner i Norge. MiRA-Senteret arrangerer kulturelle og sosiale aktiviteter og jobber aktivt for å opprettholde og utvide et nettverk av minoritetskvinner i Norge og internasjonalt. I tillegg til våre faste tjenester og aktiviteter driver vi en utstrakt informasjonsvirksomhet som er rettet både mot innvandrere- og flyktningkvinner og mot samfunnet ellers. Vi utgir to ganger i året tidsskriftet MiRA. MiRA-Senteret er det eneste i sitt slag i Norden.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet
PB 8019 Dep
0030 Oslo

Oslo 21.09.09

Deres ref: 200903742-/JRS

Høringsuttalelse i forhold til krav om fire års utdanning eller arbeidserfaring i Norge for referansepersoner med oppholdstillatelse på humanitært grunnlag i saker om familiegjenforening.

MiRA-Senteret takker Arbeids- og inkluderingsdepartementet (heretter kalt AID) for muligheten til å komme med en høringsuttalelse i forbindelse med krav om fire års utdanning eller arbeidserfaring i Norge for referansepersoner med oppholdstillatelse på humanitært grunnlag i saker om familiegjenforening.

MiRA Ressurssenter for innvandrere- og flyktningkvinner er en landsdekkende, frivillig organisasjon som har mange års erfaring med spørsmål knyttet til likestilling og juridiske rettigheter for kvinner, unge jenter og barn med minoritetsbakgrunn i Norge. Vi har i mange år frontet arbeidet med å fremme reell likestilling og integrering av kvinner og jenter med minoritetsbakgrunn i det norske samfunnet, og har dessverre høstet mange erfaringer fra dette arbeidet i forhold til hvordan den norske staten gjennom det norske lovverket unngår å ivareta mange utsatte minoritetskvinner – og menns rettigheter til å leve et fullverdig liv i det norske samfunnet. Dette høringsbrevet er dessverre intet unntak i så måte.

Høringsforslaget av 14.07.2009 om krav om 4 års utdanning eller arbeidserfaring i Norge for referansepersoner med oppholdstillatelse på humanitært grunnlag i saker om familiegjenforening er en oppfølging av at regjeringen den 3. September 2008 lanserte 13 tiltak for å stramme inn asylpolitikken.

Artikkel 12 i FN's menneskerettserklæring stadfester at *"Ingen må utsettes for vilkårlig innblanding i privatliv, familie, hjem og korrespondanse, eller for angrep på ære og anseelse. Enhver har rett til lovens beskyttelse mot slik innblanding eller slike angrep."* MiRA-Senteret ønsker i tråd med dette å innledningsvis understreke at det er sterkt beklagelig at det i løpet av det siste året har blitt sendt ut en rekke høringer i forhold til endringer i utlendingsloven og

utlendingsforskriften som klart bryter FN's menneskerettighetserklæring og menneskerettslige konvensjoner.

Tiltaket som omtales i høringsbrevet (tiltak nr. 5) lyder:

"Det innføres et vilkår om at referansepersoner som har opphold på humanitært grunnlag, må ha fire års utdanning eller arbeidserfaring i Norge for at det skal kunne innvilges familiegjenforening eller -etablering. Det samme vil gjelde for personer som har flyktningstatus, men bare ved familieetablering. Vilkåret vil ikke gjelde for personer som har fått tillatelse som arbeidsinnvandrere eller etter regelverket for EØS-borgere. Det kan gjøres unntak for vilkåret dersom særlige grunner taler for det."

Det understrekes videre i høringsbrevet at dette betyr at referansepersoner som har fått asyl ikke omfattes av forslaget, og at hensikten med forslaget er å redusere ankomsten av asylsøkere til Norge som ikke oppfyller vilkårene for beskyttelse samt å virke som et incentiv til å ta utdanning og arbeid. Vilkåret vil som hovedregel gjelde i alle saker om familieinnvandring når referansepersonen har opphold på humanitært grunnlag. Forslaget omfatter også referansepersoner som har fått opphold på humanitært grunnlag uten å ha søkt om asyl, men bestemmelsen har størst praktisk betydning i saker hvor det er søkt om asyl.

MiRA-Senteret reagerer på det sterkeste på lovforslaget, og kan under ingen omstendigheter støtte dette. I følge artikkel 16.1 i FN's menneskerettserklæring, som også Norge har underskrevet, har *.. "voksne menn og kvinner rett til å gifte seg og stifte familie uten noen begrensning som skyldes rase, nasjonalitet eller religion. De har videre krav på like rettigheter ved inngåelse av ekteskapet, under ekteskapet og ved dets oppløsning."* Artikkel 16.3 stadfester deretter at *"Familien er den naturlige og grunnleggende enhet i samfunnet og har krav på samfunnets og statens beskyttelse."* Tiltak 5 om krav om 4 års utdanning eller arbeidserfaring i Norge for referansepersoner med oppholdstillatelse på humanitært grunnlag i saker om familiegjenforening, bryter dermed klart med internasjonale forpliktelser om å ivareta individets rett til familieliv og til statens og samfunnets beskyttelse av dette familielivet.

I følge AID er formålet for Tiltak 5 å begrense antall asylsøkere til landet. Tiltaket gjelder derimot ikke referansepersoner som har fått asyl. Dette er to utgangspunkt som står i et sterkt motsetningsforhold til hverandre, og MiRA-Senteret føler seg forpliktet til å spørre om ikke formålet med denne lovendringen ikke er å redusere antall illegitime asylsøkere til landet som sådan, men heller å finne en måte å begrense lovlig innvandring til Norge generelt – og fra 3.landssøkere spesielt.

En økning i antall asylsøkere til Norge er ikke synonymt med at asylsøkerene er mennesker som ikke oppfyller vilkårene for beskyttelse. MiRA-Senteret

understreker viktigheten av å se dette fenomenet i sammenheng med politisk, økonomisk og sosial uro og ustabilitet i vedkommende søkers hjemland. Det er rett og slett uakseptabelt å forhåndsdomme asylsøkere ved å gå ut i fra at dette er søkere med et illegitimt søkergrunnlag. Lovforslaget diskriminerer dermed ikke bare herboende referansepersoner med lovlig opphold på humanitært grunnlag men også kommende asylsøkere.

AID presiserer i høringsbrevet av 14.07.09 at den europeiske menneskerettskonvensjon av 4. November 1950 (EMK) i artikkel 8 punkt 2 åpner for unntak fra retten til respekt for privat- og familieliv dersom formålet med inngrepet er legitimt, inngrepet er "nødvendig i et demokratisk samfunn" og det har et tilstrekkelig klart rettslig grunnlag. MiRA-Senteret kan ikke se at det foreslåtte Tiltak nr. 5 på noen punkter kan forsvares i tråd med de nevnte unntakene i menneskerettskonvensjonen artikkel 8 punkt 2. Det som kan leses klart ut i fra tiltakets formulering, er derimot at hele heterogene grupper av mennesker som har oppholdstillatelse i riket ikke blir tilgodesett retten til et familieliv.

Senteret reagerer videre sterkt på formuleringen om at "muligheten for å bli gjenforent med familie har vært ansett som et av flere forhold som kan påvirke asylsøkeres valg av tilfluktsland". Det er en selvfølge at ethvert individ ønsker å gjenforenes med sin familie, også i tilfeller hvor mennesker drives på flukt fra sine hjemsteder. Uttalelser som dette gir et klart inntrykk av et verdisyn der mennesker som betegnes som 3.landsborgere definitivt ikke ansees å inneha samme rettigheter og muligheter som andre. MiRA-Senteret ønsker her å både påpeke og understreke at den største pågangen fra innvandrere til Riket i dag faktisk er EØS- borgere med polakker som den desidert største gruppen- og at dette er mennesker som ikke bare har rett på familiegjenforening, men som også blir tilgodesett trygde – og sosialytelser etter kun 8 uker i arbeid her i landet.

I følge FN´s menneskerettskonvensjon har enhver som medlem av samfunnet rett til sosial trygghet og har krav på at de økonomiske, sosiale og kulturelle goder som er uunnværlige for hans verdighet og den frie utvikling av hans personlighet, blir skaffet til veie gjennom nasjonale tiltak og internasjonalt samarbeid i samsvar med hver enkelt stats organisasjon og ressurser (Artikkel 22). Dette er rettigheter som på ingen måte ivaretas gjennom det foreslåtte tiltak 5 i høringsbrevet av 14.07.2009.

Det understrekes i høringsbrevet at forslaget skal virke som et incentiv til å ta utdanning og arbeid. Reell arbeidsledighet blant innvandrere (her brukt i tråd med SSB´s definisjon av innvandrere som førstegenerasjons innvandrere som er født i utlandet med utenlandsfødte foreldre) er, som AID sikkert er klar over, dessverre ikke gått ned like drastisk som annen arbeidsledighet, og gapet mellom arbeidsledige ikke-vestlige innvandrere og etnisk norske er dessverre heller ikke blitt mindre. Å stille et krav om 4 års arbeid eller utdanning i riket for

å kunne oppfylle et minimumskrav om rett til å søke familiegjenforening er både urealistisk og uforsvarlig, og MiRA-Senteret spør retorisk hva dette vil innebære for alle referansepersoner med innvilget opphold på humanitært grunnlag som er analfabeter, av ulike grunner har lite skolegang fra sine hjemland, eller som rett og slett ikke klarer å komme inn på det norske jobbmarkedet.

Avslutningsvis ønsker MiRA-Senteret å kommentere at i forhold til våre naboland Sverige, Finland og Danmark, så er det betegnende nok Danmark Norge velger å følge når det gjelder utlendingslovgivningen. I hverken Sverige eller Finland stilles det krav om at referansepersonen må ha en viss botid eller et visst antall år i arbeid eller utdanning for at det skal kunne innvilges oppholdstillatelse for familiemedlemmer. Danmark har som kjent en svært restriktiv og høyrevridd utlendingspolitikk, der det blant annet stilles krav om 7 års botid for å få permanent oppholdstillatelse, og også for å få innvilget opphold med selvstendig juridisk status dersom man er familiegjenforent. Danmarks restriktive familiegjenforeningspolitikk har ført til økt vold mot minoritetskvinner i nære relasjoner, samt stor sosial og økonomisk nød for en høy andel av minoritetskvinner som i dag sitter på danske krisesentre og venter på å sendes ut av landet.

Som nevnt også i tidligere høringsuttalelser fra MiRA-Senteret i forhold til endringer i utlendingsloven / utlendingsforskriften, virker mange av forslagene som innstramninger i lovverket, der upresise og vage formuleringer gir rom både for større grad av saksbehandlingsfeil og for at den norske stat i enda mindre grad en før kommer til å ivareta utlendingers krav på rettssikkerhet og menneskerettigheter. Dessverre ble forslaget om å lovfeste en hovedregel om at visse grupper av referansepersoner må ha 4 års arbeidserfaring eller utdanning i Norge for at det skal kunne innvilges familieetablering (OT.prp.nr. 26 (2008-2009)) vedtatt i Lagtinget 2.april 2009. Dette er noe MiRA-Senteret ser på som svært beklagelig, og vi håper at våre kommentarer og uttalelser i forhold til gjeldende høringsbrev tas til etterretning.

MiRA-Senteret takker igjen for anledningen til å komme med en høringsuttalelse i forbindelse med krav om fire års utdanning eller arbeidserfaring i Norge for referansepersoner med oppholdstillatelse på humanitært grunnlag i saker om familiegjenforening.

Med vennlig hilsen
MiRA-Senteret

(Sign)
Fakhra Salimi
Leder